Arkadiankatu 7
00100 Helsinki
puh +385 40 3521 486
s-posti: info@iprinfo.com
www.iprinfo.com

IPR UNIVERSITY CENTER
Immateriaalioikeusinstituutti

Eduskunnan lakivaliokunta

lav@eduskunta.fi

Viite: Lausuntopyyntö 6.9.2016 hallituksen esityksestä HE 87/2016 vp laiksi yhdistetyn patenttituomioistuimen paikallisjaostosta Suomessa

Professori Niklas Bruunin lausunto

Tarkasteltava hallituksen esitys HE 87/2016 vp liittyy eurooppalaiseen patenttijärjestelmän kehittämiseen ja erityisesti yhdistetyn patenttituomioistuimen perustamiseen. Suomi on jo aikaisemmin ratifioinut yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehdyn sopimuksen, joten nyt annettu esitys käsittelee vain Suomeen mahdollisesti sijoittuvaa ensimmäisen asteen tuomioistuinta eli paikallisjaostoa.

Yhdistetyn patenttituomioistuimen perustaminen on osa Euroopan unionin tuomioistuinjärjestelmän kehittämistä. Sopimuksen mukaan se tulee voimaan vasta kun muun muassa Yhdistynyt kuningaskunta on ratifioinut sopimuksen. Keväällä arvioitiin, että sopimus voisi tulla voimaan toukokuussa 2017. Kesäkuun ns. Brexit kansanäänestyksen jälkeen vaikuttaa hyvin epätodennäköiseltä, että Yhdistynyt kuningaskunta ratifioisi sopimuksen. Hallituksen nyt tarkasteltava esitys annettiin ennen Brexit äänestystä. Äänestystuloksen valossa lienee edessä varsin pitkä prosessi ennen kuin yhtenäispatenttijärjestelmä ja siihen liittyvä sopimus yhdistetystä patenttituomioistuimesta voi tulla voimaan ja voimaantulo edellyttänee ratifioidun sopimuksen sisällön muuttamista. Yhdistynyt kuningaskunta on kuitenkin edelleen EU:n jäsenvaltio ja EU:n yhtenäispatenttijärjestelmää valmisteleva komitea (UPC Preparatory Committee) päätti 30.6.2016 toistaiseksi jatkaa valmisteluja aikaisemmin sovituista lähtökohdista.

Milanossa pidetyssä AIPPI-kokouksessa Euroopan patenttiviraston johtaja Margot Fröhlinger esitti 20.9.2016 toivomuksen, että Yhdistynyt kuningaskunta nopeasti

päättäisi joko ratifioida sopimuksen taikka vetäytyä hankkeesta kokonaan, jolloin muut EU-maat voisivat edetä ja neuvotella uudesta tarkistetusta sopimuksesta. Tällöin muut maat voisivat sitten ratifioida uuden sopimuksen nopeassa aikataulussa. Toivomus kannatetaan laajasti EU-maissa, mutta Yhdistyneen kuningaskunnan tulevasta menettelystä ei vielä ole mitään tietoa.

Hallituksen esitys ei sinänsä ole sidottu mihinkään aikatauluun, koska hallituksen esityksessä ehdotetaan, että yhdistetyn patenttituomioistuimen paikallisjaostoa koskevan lain voimaantulosta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella siten, että laki tulisi voimaan samana ajankohtana kun sopimus tulee kansainvälisesti ja Suomea sitovasti voimaan.

Mielestäni voidaan puoltaa nyt annetun lakiehdotuksen hyväksymistä sellaisenaan vaikka Suomeen tuleva yhdistetyn patenttituomioistuimen paikallisjaostoa tuskin voidaan perustaa aivan lähivuosina. Euroopan unioni pyrkii varmasti tulevaisuudessa yhtenäispatenttijärjestelmän toteuttamiseen, joten Suomessakin on varauduttava siihen. Kansallisesti meidän kannattaa panostaa alan koulutukseen ja osaamiseen, jotta Suomen patenttialan instituutiot (patenttivirasto, tuomioistuimet ja patenttiasiamiesverkosto jne) ovat mahdollisimman kilpailukykyisiä, kun entistä enemmän siirrytään kohti kattavaa yhteiseurooppalaista patenttijärjestelmää.

Helsingissä 21.9.2016

Niklas Bruun
johtaja, professori
IPR University Center